

НОВО УЧЕБНО ПОМАГАЛО ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК

КАТО ЧУЖД ЗА НАПРЕДНАЛИ

РЕЦЕНЗИЯ¹

Борислав Борисов

Пловдивски университет „Паусий Хилендарски“ (България)

A NEW BULGARIAN AS A FOREIGN LANGUAGE MANUAL
FOR ADVANCED LEARNERS

Borislav Borisov

Paisii Hilendarski University of Plovdiv (Bulgaria)

ORCID ID: 0000-0002-8743-069X

Email: borissov@uni-plovdiv.bg

Създаването на специализирани учебни помагала за подпомагане на академичния дидактически процес е много актуална практика в последните години. Все по-силно се усеща нуждата от специализирани издания, насочени към строго профилирана целева група студенти, които могат да се използват както в учебния процес, така и самостоятелно от студентите.

На тези нужди на дидактичния процес отговаря новото учебно помагало „Префигирани глаголи (семантика и употреба). Български език като чужд за напреднали“. То е предназначено за всички, изучаващи български език като чужд – както за студенти, изучаващи български език като чужд в академична среда, така и за бъдещи преводачи от и на български език. Помагалото може да бъде полезно и за билингви, чийто първи език е български, но са израснали в чуждоезикова среда. То е създадено най-вече в помощ на преподавателя по български език като чужд, с него може да се работи под ръководството на преподавателя – писмено или устно, самостоятелно, по двойки или в малки групи.

¹ Stalyanova, N., E. Krejčová. Prefigirani glagoli (semantika i upotreba). Balgarski ezik kato chuzhd za naprednali. Sofiya: Paradigma, 2024. [Сталянова, Н., Е. Крейчова. Префигирани глаголи (семантика и употреба). Български език като чужд за напреднали. София: Парадигма, 2024.]

Изданието представлява естествено продължение на творческите и научни усилия на познатия в средите на българистиката научен тандем – Надежда Сталянова и Елена Крейчова – преподаватели с богат академичен опит в областта на преподаването на български език като чужд, на различни езиковедски дисциплини от областта на славистиката и българистиката. Изданието от 2024 година синергично следва линията на предишни техни дидактични помагала в усвояването на български език – *Надежда Сталянова, Елена Крейчова*, „Упражнения по лексика (български език като чужд за напреднали)“, Masaryk University Press, 2022; *Надежда Сталянова, Елена Крейчова, Елена Руневска*, „Практикум по български език за напреднали (устойчиви словосъчетания и изрази)“, София: Парадигма, 2022; *Надежда Сталянова, Елена Крейчова, Елена Руневска*, „Практикум по лексикология (български език като чужд за напреднали)“, София: Парадигма, 2021; *Надежда Сталянова, Елена Крейчова*, „Bulharské texty k překladatelskému semináři Část 3. Cvičebnice“, ISBN:ISBN: 978-80-210-9398-0, Masarykova univerzita, 2019; *Надежда Сталянова, Елена Крейчова*, „Kouzlo a umění překladu cvičebnice“, ISBN:978-80-210-9400-0, Masarykova univerzita, 2019 и *Nadezhda Stalyanova, Elena Krejčová*, „Bulharské texty k překladatelskému semináři. Část 3.“, ISBN:978-80-210-8940-2, Brno: Masarykova univerzita, 2018. Авторките безспорно имат необходимия научен, практически и изследователски опит в създаването на учебни помагала, доказателство за което е широкото им използване в много академични центрове, в които се преподава български език – в Италия, Чехия, Сърбия, Полша и др.

Упражненията в помагалото са насочени към семантиката и употребата на представките на българските глаголи. Същевременно упражненията водят към разширяване на лексикалния запас на студентите, специално внимание може да се обърне и на граматично-семантичните комбинации от думи, образуващи често употребявани или устойчиви словосъчетания. Всички примери, посочени в упражненията, отразяват съвременното състояние на българския език – примерите в тях са от живия език, те са ексцерпирани главно от медийни и публични текстове през последните години, както и от корпуса на българския интернет, съдържащ медийни текстове – CLASSLA-web.bg (Bulgarian Web).

Помагалото съдържа няколко типа упражнения: *Попълнете с подходящия глагол, образуван от глагола...; Взаимозаменяеми ли са глаголите...; Попълнете подходящата представка; Взаимозаменяеми ли са изразите...; Обяснете значението на изразите...* Целта на упражненията в помагалото е автоматизиране на употребата на префигираните

НОВО УЧЕБНО ПОМАГАЛО...

глаголи на ниво на владеене на български език като чужд C1 – C2 от Европейската езикова рамка. Същевременно упражненията дават възможност за запознаване с редица реалии от българската действителност. Обхваната е многозначността на глаголите, както и функционирането им в рамките на устойчиви и фразеологични съчетания.

Вниманието в изданието е съсредоточено върху семантиката на глаголите, а не върху граматичната категория вид на глагола, затова не се посочват видовите двойки на глаголите, в противен случай това би утежило текста. Глаголите в помагалото не са подредени по азбучен ред или според някакъв друг принцип, тоест в работата си преподавателят не е нужно да следва определен ред при подбора на упражнения.

Помагалото би могло да се ползва в дидактическия процес на всички университети в страната, в които има филологически специалности, а също така и във всички университети в чужбина, в които се изучава български език или се подготвят преводачи с български език.